

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Поліпшення якості підготовки фахівців базується на постійному розвитку та вдосконаленню форм і методів контролю як якостей викладання так і результатів навчання. Належна організація системи контролю знань забезпечує досягнення викладачами та студентами поставлених цілей навчання.

Основні завдання контролю:

- виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу;
- визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення;
- виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до навчання, встановивши причини, які перешкоджають їх роботі;
- виявити рівень опанування навичок самостійної роботи і розробити напрямки їх розвитку;
- стимулювати інтерес студентів до предмету, їх мотивацію, активність і систематичність у навчанні.

Класична система контролю якості знань студентів включає три рівні:

- поточний контроль (проведення семінарів, практичних та контрольних робіт);
- семестровий контроль (заліки, іспити, курсові роботи);
- підсумковий контроль (державні іспити, дипломне проектування).

Основним недоліком класичної схеми контролю якості знань є наявність часового інтервалу між викладеним матеріалом та контролем отриманих знань. У результаті:

- знижується ефективність засвоєння дисципліни;
- втрачається стимул до уважного вивчення матеріалу поточного заняття;
- значно ускладнюється оперативне корегування процесу навчання.

За часом проведення виділяють такі види контролю:

- попередній контроль (охоплює визначення базових знань при початку засвоєння нової дисципліни);

- модульний контроль (оцінка засвоєння студентами логічно завершеної частини навчального курсу);
- контроль залишкових знань (проведення міжпредметного тренінгу).

Пріоритетними напрямками організації контролю якості знань в умовах кредитно-модульної технології навчання є:

- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні студентів на початку вивчення дисципліни з переліком, формами та змістом контрольних заходів, критеріями та порядком їх оцінювання;
- накопичувальна (кумулятивна) система оцінки, що передбачає багатоступеневу оцінку знань на основі різних складових;
- систематичність контролю;
- пріоритет письмових форм контролю знань студентів над усними формами.

Недоліки письмової форми контролю:

- не розвиває навичок професійного речового спілкування;
- не дозволяє перевірити наявність вмінь та навичок студентів при недобросовісному виконанні ними своїх завдань;
- потребує досить тривалого часу перевірки виконаних робіт.

Особливе місце у методиці контролю якості знань належить тестуванню. Цей спосіб контролю в останні роки набув широкого застосування, завдяки:

- уніфікації вимог;
- стандартизованості;
- використанням єдиного критерію і норм оцінки.

Недоліки методики тестування:

- створення якісних тестів та оцінка їх ефективності досить складна та тривала;
- імовірнісний характер відповіді тесту не гарантує наявності у студента знань;
- тестування не розвиває навички професійного речового спілкування;
- спеціалісти відмічають можливість адаптуватися до тестів і отримувати високу оцінку не маючи знань.

Отже, для підвищення достовірності та об'єктивності оцінки знань, потрібно:

1. не відмовлятися від усного опитування;
2. використовувати тестування як частину системи контролю знань, як доповнення традиційних усних опитувань та письмових контрольних робіт (або її варіантами, що у будь-якому разі передбачає продуктивну розумову діяльність).